

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone: McKinley 6114. Establ. 1908One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Thursday's Edition \$2.00**DRAUGAS**
LITHUANIAN DAILY FRIEND

FIRST EDITION

PIRMOJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.

KAINA 7 CENTAI
PRICE CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, PIRMADIENIS, SAUSIO (JAN.) 6 D., 1919 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI-VOL. IV. No. 4

Bolševikai grumuoja ir Kaunui**Prezidentas Wilsonas Ryme****Vilniaus gubernija paskirta "išnaikinta"****PREZIDENTAS WILSONAS KALBEJO ITALIJOS PARLAMENTE.**

Geležinkelio stotyje jį pasitiko karalius.

Rymas, sausio 4. — Vakaryte čionai atkeliavo prezidentas Wilsonas. Geležinkelio stotyje jį pasitiko ir pasveikino karalius su karalienė. Didelio džiaugsmo visiems buvo, kuomet karalienė prižadeno Wilhono žmoną pabučiavo.

Is geležinkelio stoties prezidentas iškilmingai nulydėtas į Villa Savojs rumus, kuriuose laikinai apsigyvens. Tenai pirmiausia buvo pagaminta pietus. Po pietų prezidentas atliko konferenciją su karalium, premjeru Orlando ir užsienių reikalų ministru Sonnino. Konferencija tęsėsi apie valandą. Po konferencijos laikraščiuose paskelbta, jog konferencija visus patenkino.

Paskui prezidentas buvo pakviestas parlamentan. Tenai jis pakalbėjo į atstovus. Parlamente buvo kaip karalius, taip visi italų ministrai. Buvo atėjusi ir karalienė su Wilsono žmona.

Prezidentas kalbėjo, jog po šios karės prasidėjanti nauja era visam pasauliui, jog Italija yra laimėjusi tą, ką per ilgus metus buvo tik svajojusi. Italams labai patiko jo kalba. Ovacijoms nebuvo pabaigos. Vakare vakare Rymo taryba prezidentą Wilsoną paskelbė Rymo piliečiu.

Prezidentas labai patenkintas tokiu širdingu ir karštu italų priėmimu. Tuo labiau, kad Italijos karalius ne tik savo šalį valdo demokratiškai, bet demokratiškai ir gyvena.

Prezidentas aplankys žymesnes Italijos vietas ir, sakoma, ateinančių antradienį arba trečiadienį sugrįž Paryžių, kur imsis taikos darbo — dalyvaus taikos konferencijose.

Rymas, sausio 6. — Aną dieną Kvinalo rumuose prezidentas Wilsonas kalbėjosi su italų laikraščių redaktorais, kurių 30 atėjo pasveikinti prezidentą ir paklausti apie taikos reikalus.

Prez. Wilsonas redaktoriams pažymėjo, kad taikos kongresas pasidarys įsteigti tautų sąjungą ir kad visokie atskirų tautų klausimai bus išrišti sulig pačių tautų noru.

BOLŠEVIKAI LIETUVOS SOSTINĖJE VILNIUJE.

Vilniaus gubernija pažymėta išnaikinimui.

Varšava, sausio 6 (Rašo korespondentas Jeffries). — Vienas narys lenkų komiteto, kurio tikslas buvo išgelbėti Vilnių nuo bolševikų, pasakė man, jog Vilniaus stovis yra be jokios vilties.

Be to vienas Vilniaus lenkų atstovas Valoveckis man pranešė, kad bolševikai jau yra Lietuvos sostinėje. Tenai jie lietušai jau organizuoja raudonąją gvardiją ir paims miestą savo rankose, kaip veikia iš ten pasitrauks vokiečių kariuomenė.

Visos Vilniaus namų sienos ir tvoros aplipintos raudonais pranešimais, jog neužligo miestą valdysias sovietas.

Bolševikų raudonoji gvardija yra užėmusi švenčionis, už 45 viorštų nuo Vilniaus. Bolševikai taip pat šeiminkauja ir Molodečonoje.

Vakaruose nuo Vilniaus bolševikai jau varo savo darbą, terorizuoja gyventojus. Naktimis tame šone matosi tik vieni gaisrai. Tai bolševikai degina sodžius išskerdę juose užkluptus gyventojus, katrie jiems priešinasi. Vokiečiai iš visur be pasipriešinimo bolševikams pasitraukia apiplėsdami visą kraštą.

Vilniuje vokiečių kariuomenės komendantas yra pulkininkas Wernher. Vilniaus lenkai jį kreipėsi suprašymu, kad jis nepavestų miesto Trockio gaujoms.

Bet pulkininkas lenkams atsakė:

"Gaila. Turiu iš Berlyno įsakymą apleisti Vilnių. Labai man gaila jūsų žmonių, dukterų ir vaikų. Bet nieko negalima padaryti".

Kuomet lenkų komitetas pareikalavo pulkininko pasakyti, su kokiuo tikslu vedama tokia politika, Wernher atsakė:

"Mes nenorime but mulkiai, kad imti iš ugnies kaštonus Anglijos reikalais.

Pagaliaus pulkininkas pasakė, kad tasai kraštas paskirtas sunaikinimui ir todėl jis su savo kariuomene turėsias veikiai apleisti Vilnių.

Dvinsko apylinkėse bolševikai jau nužudė 6 kunigus, anot Valoveckio pasakojimo.

BAISŲ DAIKTAI VEIKIASI LIETUVOJE.

Šalį užplūsta bolševikai galvažudžiai.

Londonas, sausio 6. — Laikraštis Express rašo, jog Anglijos karės laivai atšaukiami iš Estonijos pakraščiu, gi Japonija savo kariuomenę atšaukia iš Siberijos. Šitiedu apsiereiškimu, anot laikraščio, kuoašciausiai paliudija, kad taktininkai atmaino politiką Rusijos reikalais.

Is tikrų versmų suzinoma, jog Anglijos karės laivai pasitraukė nuo Pabaltijos pakraščiu del ledynų ir minų. Tai padaryta tik rytiniais pakraščiais. Bet vakariniais Pabaltijos pakraščiais anglų karės laivai pasilieka. Tenai laukiama atplaukiant dar daugiau laivų.

Užsienių reikalų ofise kol kas negauta jokių žinių apie anglų kariuomenės išsodinimą Pabaltijoje.

Be kitko pažymima, jogei neteisinga žinia buvo paduota, buk Anglijos admiralitetas pasiuntęs vokiečiams ultimatumą, kad jie sulaukytų bolševikų briovimasi.

Bolševikai Pabaltijoje briaunasi pirmyn su dviem armijom. Viena eina ant Rygos, kita ant Vilniaus ir Kauno. Vokiečiai niekur nesipriešina bolševikams.

Is Varšavos į Times pranešama, kad bolševikai pasiekę jau Vilnių ir šitą tuojaus paims, kaip tik pasitrauks iš ten vokiečiai.

Visa šalis vakarų pusėje nuo Vilniaus liepsnoja. Tai bolševikų darbas.

Pačiam Berlyne baisus sujudimas, išgirdus apie bolševikų veikimą Pabaltijoje. Norima j tenai pasiųsti stiprią kariuomenę. Nes nesulaikyti bolševikai nepasitenkintų vien Lietuva, bet briaunusi dar ir Vokietijon, paskui save palikdami kraujo klanus ir nuodegulus.

S. V. KARĖS LAIVYNAS YRA GERIAUSIAS.

Taip tvirtina admiras Rodman.

Washington, sausio 6. — Admirolas Rodman, kurs karės metu vadovavo S. Valstijų karės laivynui Siaurinėse jūrose, kongreso laivyno reikalų komitetui andai pasakojo, jog kaip amerikoniški karės laivai, taip jurininkai kur kas perviršija Anglijos karės laivus ir jurininkus. Taigi S. V. Valstijų karės laivynas šandie yra geriausias visam pasauliui.

Admirolas Rodman be kitko pasakė, kad paimti vokiečių karės laivai netinkami talkininkams, kadangi jie yra visai kitiškos rūšies. Kad juos pertaisyti savotiškai, tai reikštų tik pinigų eikvojimą.

Admirolas patarė geriausia būtų tuos laivus sunaikinti.

GELBSTIMI KAREIVIAI ANT TRANSPORTO.

New York, sausio 5. — Aną dieną audros metu S. Valstijų transportinis laivas Northern Pacific su keliais tukstančiais kareivių, tarp kurių yra daugelis ir sužeistų, užplaukė ant sėklumos netoliausia nuo Fire Island ir įstrigo dumblan.

Jau kelinta diena kamuojamasi, kad paimti nuo laivo visus kareivius, ypač sužeistuosius. Ir nors garlaivis riosgo netoli pakraščiu, tačiau sniegas ir audra neleidžia duoti tinkamą pagelbą kareiviams.

Kas aršiausia, kad ten gegilioje vietoje negali priplaukti kadir mažesni garlaivėliai. Kareivius prisieina imti į valtį ir gabenti arčiau krašto. Bet ir šitų negalima suvaldyti del ošiančių vilnių.

Kasdien paimama nuo transporto po kelis šimtus kareivių. Yra žinių, kad sužeistieji jau visi paimti.

REIKALAUJA NAUJOS ARMIJOS.

Tai busianti laikina, kol nebus pravesta taika.

Washington, sausio 6. — Karės sekretorius Baker kongreso militariniam komitetui padavė bilių, kuriuomi reikalaujama autorizuoti karės departamentą suorganizuoti iš laisvanorių 500,000 armiją ir tam tikslui paskirti reikiama pinigų sumą. Toji armija būtų užlaikoma tik tol, kol nevyktų Europoje galutina taika.

Pirm karės S. Valstijos turėjo neperdaugiausia reguliūs kariuomenės. Toji ir toliaus šandie pasilieka kaip yra buvusi. Tuo tarpu karės metu suorganizuota kariuomenė šandie turi but paleidžiama. Ji veikė ir gera buvo tik karės metu. Visas karės metu paimtus kareivius paleidžius, šaliai pasiliks tik minėta regulerė kariuomenė, kurios neužtenka kol bus padaryta galutina taika.

Tad vietoje paleidžiamos kariuomenės vyriausybė dabar ir nori suorganizuoti naują iš 500,000 vyrų armiją, kuri galėtų tarnauti ligi galutinės taikos.

Tokią armiją suorganizuoti vyriausybė galėtų iš tų pačių dabar paleidžiamų kareivių. Nes daugelis tų kareivių nenoromis turi pamesti kareivauti ir grįžti civilin gyvenimān. Dangelis apsimtų laisvū noru išnaujo tarnauti kariuomenėje kokį laiką.

Is karės sekretoriaus kalbos patirta, jog vyriausybė ligi galutinės taikos nenorinti Europoje laikyti daugiau kaip 500 tukstančių kareivių.

Visuotinio militarinio laivinimosi reikale karės departamentas neturi pagamines jokių plenų.

— Washington, sausio 4. — S. Valstijų admiras Rodman reikalauja, kad vokiečių laivai būtų nuskandinti.

Buvusis kaizeris kalba apie "garbingą mirtį"

Už Vokietijos apleidimą jis kaltina savo patarėjus.

Hague, Olandija, sausio 5. — Buvusis vokiečių kaizeris teisinasi už savo pabėgimą Olandijon. Už tai visą atsakomybę sukrauna ant savo buvusių, prieš nieką neatsakančių patarėjų. Patarėjų eilėn pastatoma von Hindenburgas, Ludendorffas ir užsienių reikalų departamento atstovai.

Laikraštis Handelsbad apie tą rašo:

Profesorius Lanz, kurs buvusį kaizerį gydo nuo influencos, turėjo progos išsikalbėti su buvusiuoju Vokietijos valdovu. Jis tvirtino, jog buvęs nusprendęs karės fronte atsilaukyti ligi paskutinio momento, bet kuomet revoliucija ėmė plėsties tarpe kareivių Belgijoje r visu Parejiniu, tuomet jis likęs visai atskirtas nuo savo šalies.

Nežiurint to stovio, jei kaizeris būtų pasilikęs su savo kariuomene ir tolesniai priešinęs talkininkams, šitie su savo blokada būtų privertę kaizerio kariuomenę badauti ir pagaliaus jiems išduoti jį patį. Toksai darbas būtų buvęs didžiausias pažeminimas.

Toliaus, kaizeris būtų ga-

lėjęs pats pasiduoti bile vienam talkininkų vadui-generolui. Bet toks pasiūlymas būtų buvęs dar didesnis pažeminimas nei reiktajai vokiečių komandai ir nenugalėtai vokiečių armijai.

Be to, kaizeris turėjo progos visas savo armijas pasiųsti paskutinėn atakon. prieš talkininkus, kad "garbingai" kad nuolat grumojosi laikina numirti už savo tėvyne. Bet santaika, kurios vokiečių kareiviai ir žmonės buvo labai pasilgę, kaizeris atsisakė pasvesti savo armijas ligi paskutinio kareivio. Kareiviai Vokietijai reikalingi. Jų gyvastis turi but brangintina.

Pagaliaus, jis galėjo su stipria jam ištikimąja kariuomene eiti ant Berlyno ir tenai su kardu apdrausti sau ištikimybę. Tačiau to nepadarė. Nes iš to galėjo pakilti naminė karė.

Kaizeris, anot jo paties pasakojimo, šalį valdė kaip konstitucijinis valdovas. Kaip pirm karės, taip ir karės metu jis veikė sulig patarėjų nurodymų. Ir pagaliaus sulig anų nurodymų jis turėjo atsidurti Olandijon.

Taip save pateisina buvusis vokiečių kaizeris.

AIRIJOS RESPUBLIKOS ATSTOVAS.

Washington, sausio 4. — Naujai paskelbta Airijos respublika čia turi savo atstovą. Juo yra Dr. Patrick McCartan.

Šitas atstovas vakar šios šalies valstybės departamentui ir visų kitų šalių ambasadoriams ir reprezentantams interke Airijos respublikos laikinos vyriausybės notą.

Notoje sakoma, jog Airija turi teisės apsispręsti apie savo tautos reikalus ir todėl toliaus jau nepripažįsta ant savęs Anglijos viršenybės. Taip pat nepripažįsta Airijos karalium Anglijos karaliaus. Suvienytos Anglijos ir Airijos karalystės jau pasibaigė. Airija nuo šiol skaitosi savistovė šalis.

BUS PALIUOSUOTA 1,700,000 VYRŲ.

Washington, sausio 4. — Karės sekretorius Baker pranešė, kad iš armijos 700,000 vyrų paliuosuota. Dar vienas milijonas vyrų bus paliuosuotas sekančių penkių savaitių laikui.

PARKELIAUJA 2,000 KAREIVIŲ.

Washington, sausio 4. — Karės departamentas gavo žinią, kad iš Prancuzijos išplaukė keturi transportai su 2,000 amerikoniškų kareivių.

Tie transportai yra: Toloa, Ulua, Abangarez ir Minnesotan.

VOKIEČIAI PASITRAUKĘ IS RYGOS.

Kareiviai atsisaką kovoti prieš bolševikus.

Copenhagen, sausio 4. — Is Berlyno pranešama, kad rusų bolševikai spėkomis privertę vokiečius pasitraukti iš Rygos. Vokiečiai iš to miesto atsimetė už kelių mylių ir užėmė augstumas apylinkėse.

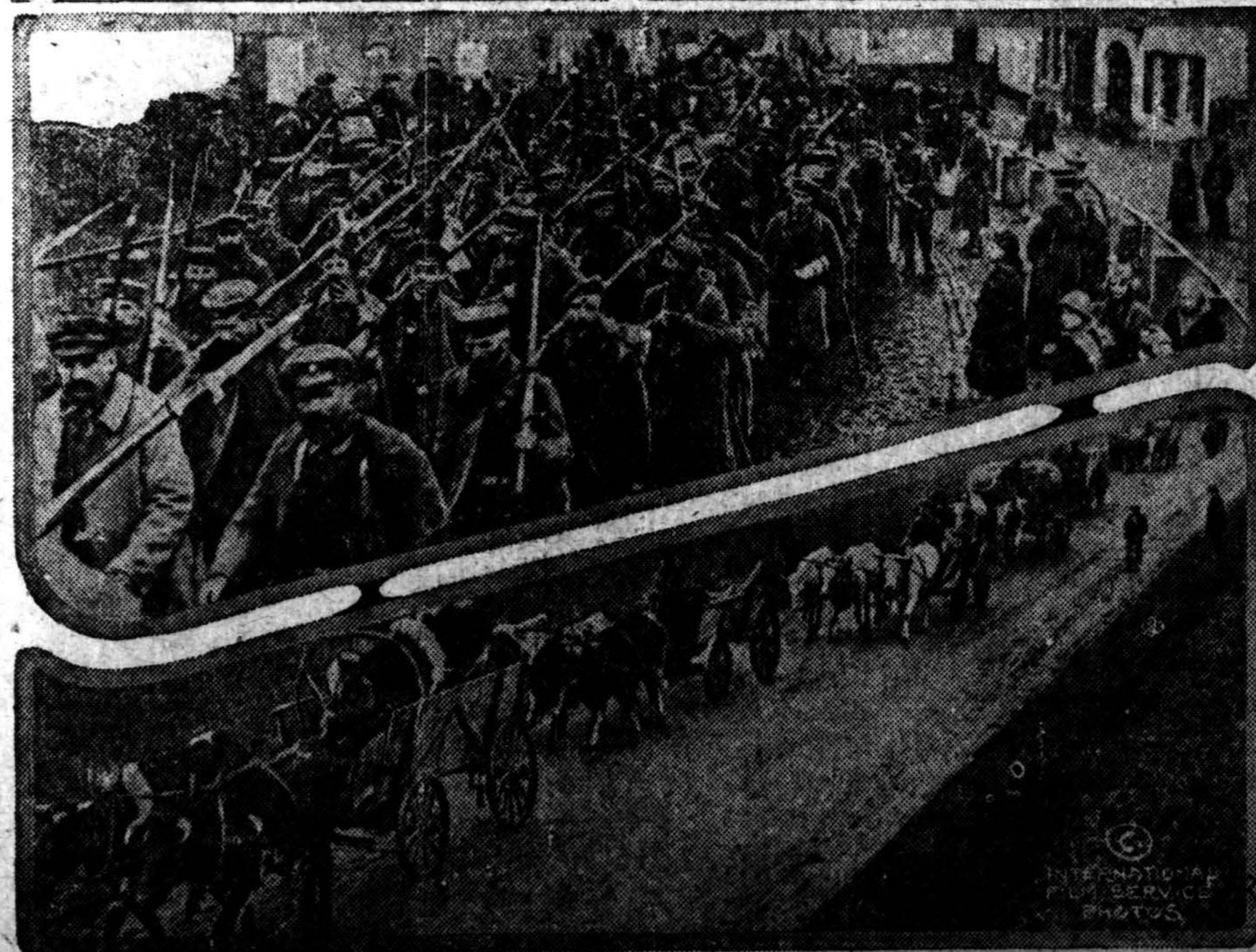
Is Rygos laikraščiui Vossische Zeitung pranešama, jog Pabaltijos provincijose stovis nuolat aršėjus. Ir patiems vokiečiams, sako, nežinia kas prisieis pradėti.

Vokiečių kareiviai, sakoma pranešime, atsisaką tenai veikti. Atsisaką net apsaugoti geležinkelius, kuriais vokiečiai turėtų tvarkingai grįžti Vokietijon.

Be kitko iš Berlyno dar pranešama, kad į Pabaltijos provincijas iš Vokietijos iškelia vo 10,000 laisvanorių kareivių, kurie gerai aprupinti voskia karės medžiaga.

VOKIEČIAI GERIAU PALVAGĖ KAIP TALKININKAI.

Londonas, sausio 7. — Talkininkų karės laivyno nuskirtoji komisija, kuri apvažinėja visus Vokietijos uostus, pasakoja, kad Vokietijos gyventojai geriau maitinami, kaip talkininkų. Vokietijai negrumojama bado pavojus ir todėl vel tui šaukia Eberto valdžią, kad vokiečiai badanija.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽEKLELIUS (W.S.S.).

Sumušti vokiečiai vakarų fronte visais keliais traukia į savo "Faterlandą".

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.

TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Three Months \$2.00
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

LITUUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Šio žurnalio išėjimas nešėdintis.

PRENUMERATOS KAINA:

Metams \$5.00
Pusmetiui \$3.00

Prenumeratą mokėti iš karto. Laiką skaitant nuo užrašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint perlaikyti adresą visada reikia prisijungti ir naują adresą. Pinigai geriausia atsiųsti čekiu, krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdedant pinigų į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Telephone McKinley 6114

Tautų Sąjunga.

Jau daug sykų apie ją rašėme ir dar daugiau rašysime, iki kol ji įvyks. Jų nuo jos priklausė visų mažųjų tautų ateitis, tai gi ir Lietuvos. Visos lietuvių partijos sutaria, kad Tautų Sąjunga pasauliui būtina reikalinga. Apie jos naudingumą neseniai "Naujiens" parašė gražų straipsnelį.

Ar ta Sąjunga įvyks, tai sunku pasakyti. Republikonų dienraštis "The Chicago Tribune" pyksta ant Sovietų Valstijų už paskelbimą Tautų Sąjungos reikalo ir užtarti šią šalį vadina pasaulio plumbieriu (vandenių dūdų taisytoju). Jei, sako, kam nors namuose prausinėje arba skalbykloje užsikimša ir vandeniui nebegant, darosi nevarų, tai tik patelefonoja ir Sovietų Valstijos atbėga pataisyti. Tas plumbieris ir už darbą nieko neima ir nesėdi rankas sukeitęs kol pagelbina, kas atneša neva netyčia užmirštas įngies.

Dienraštis nemini prezidento vardo, bet matoma jam taido šitą išjuokiantį prilyginimą.

"Tribune" sako, kad Japonija apie tautų sąjungą reikiškai tyli. Anglija ją priima, bet sau palaukia viešpatavimą ant jūrų. Prancūzijos ministrų pirmininkas Clemenceau pasisako nevisuomenės sutinkant su prezidentu Wilsonu, nes vokiečių kariškai įėjai žavus Prancūziją, turbūt, rengiasi vadovauti Europos sąjungoje, pasiremdama savo įėjimais. Italija taipgi turi savo tikslų, kurių gal nenorės pavesti aptarti kitoms tautoms. Net ir Vokietijoje generolas von Groener, Ludendorffo įpėdinis, tikisi sudaryti įėją panašią arba milijonų milijonų.

Minėtasis dienraštis sako, kad tarp jų ginkluotą viešpatiją tik viena Amerika miegodama pakilo iš lovos ir basai nūčia viennarskinė ima vaikščioti audroje. Sulig "Tribune" "Sovietų Valstijų Senatas turi apsaugoti šią šalį, kad ji nepadarytų nelaimės sau ir kitiems, bevaikščiodama mieguose.

Visų tų protestų prieš Tautų Sąjungą kapitalistų laikraščiai netašė kol buvo karė. Tada reikėjo žmones kuoni

nors nuraminti, kad eity i Europą savo kraują lieti. Amerikos visuomenė tikėjo savo valdžios skelbiamaisiais ohalais, norėjo Tautų Sąjungos ir plaukė per Atlantiką, ir statė savo galvas ir krutines prieš šuivams. Kada tie priešai tapo įveikti, tai pasirodė, kad ponai valdantieji "Tribune" turi kitokių tikslų, kad melu prigaudinėjo tuos du milijonų vyrų, kurie rudines ir karabimus nešiojo bei kelias dešimtys milijonų kitokiais budais dalyvavusių šioje karėje.

Ne, ponai senatoriai, ne Wilsonas miegodamas vaikščioja ir šneka. Jūs sapnuojate mintydami, buk Amerikos visuomenė delto kariavo, kad keli šimtai pinigų, sudejusių savo dolerius i Anglijos bonusams, nuostolių neturėtų.

Amerika kariavo už Tautų Sąjungą ir ta Sąjunga turi būti, jei ne, tai nebūs "Tribune" nei jai panašių. Prezidentas Wilsonas žino, ko Amerikos žmonės nori ir ko nori visas pasaulis. Milijonieriai turi iš ko ir šiaip pasipelnyti; tegul jie apsis be padauginimo savo pelnų iš šios karės.

Šimtas milijonų Amerikoje gyvenančių žmonių netoki tamsūs, kad būtų galima jiems parodyti gražių idealų, jais įveikti i karę ir paskui spyga pakisti! America's Word is a bond. Amerikos liaudies vardu pasakyta, kad bus Tautų Sąjunga. Tą tegu žino "Tribune" ir jos užpakalyje stovintieji senatoriai, kad milijonus Amerikos žmonių per daug pavojinga yra ant juokų laikyti. Ką reikš demokratiškas, jei šimto milijonų amerikiečių valia taps paniekinta? Kas nenorėjo Tautų Sąjungos, tas turėjo priešintis Amerikos įstojimui i šią karę. Dabar jau ne laikas grįžti.

Katalikai ir Karė

Prieš Suvienytoms Valstijoms įstojant i paskutinę pasaulio karę, katalikų vadai šioje šalyje kardinolai sakė vyriausybei, jog tat pavojingas dalykas, bet žadėjo paremti tikėdamiesi reikale.

Paciame sunkiame laike, kada vokiečių ir talkininkų armijos stovėjo susirėmusios baltai įėją ties Chateau-Thierry, Prancūzijoje, amerikiečių karių vadas tenai buvo generolas Bullard.

Jis iš šabo gavo įsakymą pasitraukti atgal, bet neįspildė tik tarė: "Amerikos vėliava nesitraukia atbula. Mano vyrai nesuprastų kitokio įsakymo, kaip eiti pirmyn." Tiesą, generolo Bullardo vyrai ejo pirmyn, o vokiečiai pasitraukė ir nesiliovė traukėsi iki įvyko tarpukaris.

Bullard'o atsakymas pasidarė garsus visoje Amerikoje. Visi su pasididžiavimu minėjame tat atsakymą. Bet retas težio, kad generolas Bullard yra iš Monterey, Kalifornijos valstijos, kad jisai gimęs protestantų, vėliaus priėmė katalikų tikėjimą ir yra Kolumbo Vytis.

Chicagoje yra katalikiškas universitetas vadinamas Loyola University. Bemažko viešaiolika šimtų studentų to universiteto pastojų kareiviais, neskaityti tų, kurie nariu mokiusi kareiviavimo tyčia studentams paskirtuose lavinimo korpusuose. Iš buvusių tos mokyklos studentų dvidešimt penki kunigai tapo kareis kapelionais. Iš tarpo studentų-kareivių 22 gvybė padėjo už Suvienytas Valstijas.

Dar daug kitų pavyzdžių

Apie sudarymą Lietuvos Laikinesios Valdžios.

Paryžiuje, 8-XII-1918 m.
LIETUVOS LAIKINOJI VALDŽIA.

Vokiečių revoliucija paliosavo visą Lietuvą iš vokiečių geležinių pančių. Kaip teko skaityti lietuviškus laikraščius iš Lietuvos ir taip girdėti, tai jau Lietuvoje yra tikra Laikinoji Lietuvos Valdžia. Tautos "Taryba" Vilniuje pavedė prof. Aug. Valdemarui, kaip ministrų pirmininkui, sustatyti ministrų kabinetą. Prof. A. Valdemaras 9 lapkričio, 1918 m., perstatė Tarybą sekanti ministrų kabineta: 1. Pirmininkų ir užrubežinių dalykų (laikiniai karo arba apsaugos) prof. A. Valdemaras; 2. Vidaus (laik. maitinimo) adv. Vladas Stasinskas (1874 — 45 metų); 3. Finansų (laik. susisiekimo) adv. Martynas Yčas (1886 — 34 m.); 4. Teisingumo — adv. Petras Leonas (1864 — 55 m.); 5. Švietimo mokytojas Jonas Yčas (1880 — 39 m.); 6. Ukio ir Valstybinio turto agr. Y. Tubelis (1882 — 37 m.). Nėra dar paskirti: 1) susisiekimo; 2) karo arba apsaugos; 3) maitinimo ir darbo.

Nors i tą ministeriją neįeina krikščionių demokratų atstovai, kaip skaitlingiausias partijos, tačiau jos prižadėjo palaikyti tą Laikinąją Valdžią iki Steigiamojo susirinkimo, kurs turi būti vasario mėnėsnyje, 1919 metų. Vieni tik bolševikai nori griauti laikinąją Lietuvos Valdžią. Visi ministrai yra tik pildantieji ir atsako prieš Tarybą už savo darbus. Išreikšus Tarybai savo nepasitenkinimą ministrais, vienas kabinetas tuoj atstatyti. Naująją valdžią sudaro Tarybos pirmininkas p. A. Smetona su vice-pirm. kun. Just. Staugaičiu (rodos antru vice-pirm. yra baronas St. Šilingas) ir Sekretorius — rods agr. Stulginskas). Visa Lietuva daugybėje telegramų išreikšė tai laikinai Valdžiai savo pilną užsitikėjimą ir palaikymą. Pabaigoje lapkričio m. turėjo būti perinkimas Tarybos ir padaugintas skaičius. Žydai, rodos jau prisiėda, vien tik lenkai spiriasi. Laikinoji Valdžia sudarė miliciją del tvarkos palaikymo. Nekurie lietuviai užrubežyje norėjo sudaryti iš kelių lietuvių Augščiųjų Lietuvos valdžią ir su pagalba vokiečių (pirmaus), o dabar, po vokiečių revoliucijos, su pagalba Alijantų kariuomenės nori nuversti Tarybą ir pastatyti vietos kabineto ministrus ir Tarybos patys save ir savo žmones. Tam tikslui pasiekti buvo jie perstatę dabartinę Tarybą ir ministeriją alijantams kaip vokiečių šalininkams. Taryba, sužinojus visą pavojų padarė 21-23 lapkričio naują konferenciją, kuri iš naujo perinko Tarybos narius ir padidino skaitlį iki 50-60 narių, kad nebūtų užmetimų, kad Taryba yra išrinkta iš vokiečių ištikimų žmonių. Ta perinkta Taryba ir ministrų kabinetas turės pristoti, kaip laikinoji Valdžia, Lietuvai iki Steigiamojo susirinkimo vasario mėn. 1919 m. Visi

galima būtų surinkti i privo dyti, jog katalikams teko pati sunkiausia dalis šioje karėje. Kada atseis kalbėti apie karės atnektą naudą, katalikų vardai bus daug retesni ir menkesni tarp tų, kuriems teks tos naudos.

lietuviai Didžiosios ir Mažosios (nes prūsų lietuviai atskyrė nuo vokiečių išreikdami savo Tarybą, kurios pirmininku yra Dr. W. Gaigalaitis) Lietuvos sukruto prieš toki pavojų ir išreikšė, savo užsitikėjimą laikinai Valdžiai prižadėdami ją palaikyti — doriškai ir medžiaginiais. Pirmas stojo mūsų didžiai gerbiamas J. M. Vyskupas Karevičius su savo 150,000 Zemaikių parašu, o po jo pasekė ir kiti žemaičiai, dulkai ir tt. Kiti lietuviai gyvenantieji užrubežyje, kiek galima buvo, stengiasi palaikyti mūsų Lietuvos pirminę valdžią ir perstato, kam reikia tų kelių lietuvių judėsišką užnamymą. Tikimos, kad pranezai, anglai ir amerikoniai, sužinoję apie tikrą Lietuvos valdžią, ir kad ta laikinoji Lietuvos valdžia yra atsidavusi kum ir dušia Lietuvai ir yra tikra draugė Alijantų; juose tik mato išgelbėjimą Lietuvos, kaip nepriegulmingos Valstijos pripažins Lietuvos neprigulmybę, Laikinąją Valdžią ir priims Lietuvos atstovus savo sostinėse, o taipogi leis atstovauti Lietuvos reikalus patiems lietuviams taikos tarybose.

Taipogi tikias visa Lietuva, kad mūsų broliai lietuviai, kurie gyvena Amerikoje, Anglijoje, Brazilijoje, Kanadoje ir kitose šalyse paduos ranką doriniais ir medžiaginiais Laikinai Lietuvos Valdžiai; padės sutvarkyti ir privesti ją prie nuolatinės tikros, pastovios valdžios, kuri prasidės Steigiamu Susirinkimu. Tuosgi lietuvius, kurie griaus mūsų Tėvynės laime, atmes su pasibaurėjimu ant visados, kaip išdavikus, galvažudžius. Vienykimės visi, broliai lietuviai ir sesutės lietuvės, mūsų Tėvynės Saulei betekant!

Ištikimas Lietuvos Sunus
Kun. Adomas Vilimavičius.

P. S. Laikinoji Valdžia jau paskyrė Berlynan Lietuvos ministru Dr. Šaulį.

Mano antrašas:

A. Vilimovicz,
14, rue de Grenelle,
Paris.

(Iš "Darb.")

GAILESTINGUMAS.

Kartą dramblys bežingsniuodamas įžūrėjo pakylančią paukštę. Priėjęs ton vieton, randa mažytį lizdėlį su keturiais įvairių spalvų kiaušinėliais. Sustojęs prie lizdelio išžiūrėjo i kiaušinėlius ir apsiवरक. Mat, sako, niekšė motina — paukštė, apleidę kiaušinėlius, paliko sušalti. Kasžin kame sau laksto, ištvirkėle.

Ilgai nemastydamas ėmėsi gailestingo darbo.

Jis galvojo: Jei mažas paukštėlis pajėgia, kiaušinėlius bešildydamas išperėti; tai aš daugiau šilumos turėdamas, kur kas paseksmingiau tą darbą atliksiu. Tada nieko nelaukdamas ir užsiriogino ant lizdelio su kiaušinėliais.

Kokios buvo to dramblio pereinimo pasekmės, tai sveikas lengvai ir pats įspėsi. Kiaušinėliai atsiūsiško; dramblys nei nepajuto. Bet notat svarbu.

Visose tautose, gi ypatingai mūsų lietuvių tarpe, yra nemaža gailestingų dramblių.

Tokie žmonės galvoja, kad be jų, tai Lietuva būtų pražus. Jie mano, kad jų jė

TAUTOS FONDO REIKALAS.

"O vienok Lietuva
Juk atbus ji kada,
Noveltui ji tiek iškentejo.
Skausmuos spekos suaugo,
Atgimimo sulauks,
Nes kryžius gyvatą žadėjo".

Mūsų dainiaus, Maironio, žodžiai pildosi. Lietuva atgimsta. Visuose kraštuose gyvenantieji jos sunus kelia savo balsą, reikalauja sugrąžinimo i tėvynę jos šventų teisių. Jų pakeltas balsas nenuėina vel tui. Su lietuvių reikalavimu skaitosi ir didžiulės valstijos. Ir tūri skaityties, nes kaip kitos tautos, taip ir Lietuva turi teisę pasaulyje egzistuoti nesuvaržyta, ne kaip vergė, bet laisva. Lietuvis suprato šio momento svarbą ir stojo i darbą savo brangios tautos apgynimui. Ir apgins jie Lietuvą. Liudija šių dienų subrudindami, Amerikiečių gaustios aukos i Lietuvoje gyvenančių brolių pasiryžimas žūt-but, bet apginti savo teises.

Iš visko ir matome, kad mūsų aukos ir darbas nenuėina ant nieko. Ir visi, kurie aukauja ir aukauja tiek, kad nekuriems paskausa, turi pilną teisę ir iš kitų tėvyniųjų prašyti, tiesiog reikalau ti. Jei vienas gali net ir didele auka Lietuvą apdovanoti, tai ir kitas gali ir privalo padaryti. Juk ne vieno-kito Lietuva, bet mūsų visų. Už tad visi už jos laisvę ir privalome kovoti, jai aukauti. Rodos, jau daug sudėjome, šimtą su viršum tukstančių, bet atsimus ant šių dienų Lietuvos treikalavimų, tai tik lašelis vandens i didelę jūrą tėra. Nedidelis burelis lietuvių tų sunų sudejo, bet jei butume visi dėję, milijonus jau turėtume sukrėve.

Dar turime laiko iki sausio 28 d. Tad dar sykį išmėginkime savo jėgas, nes iki tos dienos apie pusantro šimto tukstančių dar surinkti privalome.

Nauji Tautos Fondo skyriai.

Gruodžio 8 d. susitvėrė T. Fondo naujas, 136 skyrius, Providence, R. I. Valdybon išrinkti sekanti: J. Adamonis pirm., Cine. Baukauskas rašt. Ant. Sutraitis ižd.

Tą pačią dieną pranešama, jog Brighton, Mass., susitvėrė 137 Tautos Fondo skyrius. Valdybon pateko šie: Anic. Barzinskas, pirm., S. Kude-rauskas rašt., L. Jančauskas iždininku.

Iš Dubois, Pa., pranešama, kad irgi naujas Tautos Fondo 138 skyrius susitvėrė. Valdybon pateko šie: Kun. J. M. Urbonas pirm., N. Bruzgie-nė rašt., J. G. Bogden ižd.

Gruodžio 16 dieną Indiana Harbor, Ind., susitvėrė naujas Taut. Fondo 139 skyrius. Valdyba išrinkta iš šių asmenų: Vineas Ciparis pirm.,

svajota tvarka, tai vienatinis tėvynėi išganymas.

Budami storžievis jie nesupranta kilnesnių ir angštesnių daigtų. Benorėdami taisyti visuomenės tvarką, taip ja sugadina, kaip dramblys vyturio kiaušinius.

Taip padarė bolševikai Rusijoje. Taip daro daugelyje lietuvių parapijų neįsmanantieji taisytojai. Kiekuris patekęs i komitetų su gerais norais ir mažai išmanymu taip spamsioja parapijos akę, kad nei pataisyti nebegalima.

Tamjontis.

DARBAS

KARŠ DARBININKŲ
GRIZTA NAMON.

Washington išlengva demo-bilizuojama 100,000 armija.
(Pabaiga).

"Daug karės darbininkų eina iš dirbtuvių", Samdymo Biuro kvotėjos praneša iš kitos valstijos, "Mes praėjusiais mėnesiais turėjome šioje apylinkėje gerai padirbėti ir dažnai atsiliepti i patrijotizmą, kad gauti užtektinai moterių darbui, kurį butinai reikėjo padaryti. Žymus skaičius moterių, kurios niekad buvo nedirbusios, taippat ir tų, kurios nedarbo po apsiavedimo sako, jog eisiančios namon nors ant trumpo laiko. Kareivių mylimosios i moterys taippat priguli prie tos klesos. Beto yra ir kitų, kurios tik sako, man nereikia dirbti už duoną. Manes čia daugiau nereikia. Tai gi aš einu namon. Nors kai kurios iš tų moterių ir sugrįž vėliau, tada bus viskas geriau sutvarkyta ir mes, beabejonės, turėsime joms iš daugiau vietų duoti pasirinkti", biuro moteris aiškino.

Vienas džiauginančių dalykų apie visą šį pokarinių darbininkų judėjimą, ir jį kurį vyriausybė kreipia daugiau

domos, tai linkimas eiti dirbti savo apylinkė, iš kurios darbininkės yra kilusios. Jos buvo šaukiamos taip svarbiam, netikėtam darbu, taip kaip ir kareiviai iš įvairių gyvenimo aplinkybių. Nei Darbo Departamentas, nei Karės reikmenų darbdavys neturi tos galybės, kokią turi karės departamentas, kad demobilizuoti savo pajėgas po pat durimis. Daugiausiai buvo remiamos ant žmogaus supratimo i ant viešosios opinijos, idant pasiekti tai, kas buvo pasiekta link moterių darbininkų. Biuro viršininkai prisilaiko tos politikos, suteikiant vietas moterims kurios nori dirbti ar tai ten kur dabar dirba arba ir savo apylinkėje.

Geriausią pagelbą pasiekti siuos sumanymus yra didžiulės moterų organizacijos su jų pajėga išdirbti viešąją opinią. Moterių organizacijos savo atsisaukimais i moteris, indomaujančias ypatingomis industrijos šakomis, prisizadėjo reikti moterų skyrius prie Samdymo Biuro.

SV. ANTANO DRAUGIJOS ADMINISTRACIJA, Waukegan, Ill.

Aleks Jankauskas — pirm. 619 — 6th St.,

Antanas Saulius, Vice-pirm., 1125 So. Lincoln St.

Ant. Semaška — rašt., 1408 Lincoln St.

Ant. Bakšys — iždininkas, 1327 So. Victoria St.

L. Bakšis, Fin. rašt., 1331 So. Park Ave.

Iždo globėjai:

1. Makuševičs,

2. P. Kazdelevičs,

Markalkos.

Pr. Dapkus,

M. Galinis.

Pranas Bujanauskas, — organo priž., 1112 — 10 St.

Pr. Kapturauskas, Knygius.

GERB. "DRAUGO" SKAITYTOJAMS.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

Pradėjus 1919 metais "Draugo" Administracija dienraščio skaitytojams, kurie atnauja už dienraštį prenumeratą arba naujai jį užsisako, įveda naują pakvitavimų metodą, apie ką čia paaiškinsime. Ta nauja skaitytojų pakvitavimo metoda Administracijai sutaupys daug laiko ir nemažai pinigų, kurie šiandie išleidžiami kraštieškiams siunčiant skaitytojams pakvitavimus. Nuo to atlieka laikas bus panaudotas svarbesniems darbams, gi pinigai — paties dienraščio pagerinimui.

Čia apeina tik tuos skaitytojus, kuriems "Draugas" siunčiamas per paštą. Nauja metoda ve kokia:

Kiekvienas skaitytojas, kurs gauna "Draugą" per paštą, ant dienraščio atranda prilipintą spalvuotos poperos ruoželį, ant kurio yra padėtas skaitytojo vardas, pavardė ir adresas. Be šito ten dar yra padėti ypatingi ženklai, kurie ligiol buvo reikalingi tik vienai Administracijai. Tie ženklai yra, pav., tokie: 4-3-8; 2-26-9; 7-15-9; 1-22-20 ir t. t.

Ką tos skaitlinės reiškia? Jos reiškia: pirmosios pacilini mėnesį, antrosios mėnesio dienas, gi trečiosios — metus. Ir taip: 4-3-8 (reiškia: balandžio 3 diena 1918 metai); 2-26-9 (reiškia: vasario 26 d. 1919 m.); 7-15-9; (reiškia: liepos 15 d. 1919 m.). 1-22-20 (reiškia: Sausio 22 diena 1920) ir t. t.

Taigi nuo šiol šiais ant adresų ženklais skaitytojai bus pakvituojami už užsimokėjimą už laikraštį.

Kas, pav., atnaujins už dienraštį prenumeratą visiems metams pradėjus sausio 2 d., 1919 m., tasai gaus laikraštį ir šale adrese bus pažymėta: 1-2-20. Tas reikš, kad jie pakvituojamas ligi: sausio 2 d., 1920 metų. Kas atnaujins arba užsisakys dienraštį su vasario 10 diena, 1919 m. ir užsimokės pusei metų, ant adreso atiras: 8-10-9, taigi: Rugpjūčio 10 d., 1919 m.

Šitie ženklai bus skaitytojams ne tik aiškus pakvitavimas, bet dar jie nurodys, kada baigiasi prenumerata. Tai pulkus bus parankumas ne tik Administracijai, bet ir patiems skaitytojams.

Kitokie posėnėvi pakvitavimai bus siunčiami tik tiems skaitytojams, katrie butinai tokių reikadaus.

Kartais tuose ant adresų pakvitavimuose gali pasitaikyti klaidų. Tad gerb. skaitytojai yra prašomi pranešti užtęmtas klaidas, ar kokius nežaidumus. Tada mes siame arba per dienraštį paaiškinsime.

Lietuviai Amerikoje.

HOMESTEAD, PA.

Iš Tautos Fondo skyrus veikimo.

Sekmadienį, gruodžio 22 vakare Tautos Fondo 23 skyr. buvo surengęs prakalbą. Kalbėtojas buvo gerb. kun. J. Strimas ir kareivis, J. E. Karosas. Vakaro vedėju buvo visų gerb. klebonas, kun. S. J. Čapanonis.

Pirmiausia gerb. kun. S. J. Čapanonis paaiškino susirinkusiems prakalbų tikslą. Paskui perstato kalbėtoją, gerb. kun. J. Strimą. Užbaigus šią tam kalbėtojų, buvo perstytas kareivis J. E. Karosas. Kaip vienas, tai ir kitas kalbėjo įspūdingai. Kareivis J. E. Karosas, po savo prakalbos, pradėjo kviešti kiekvieną cifi prie stalo ir aukoti an savo brangios tėvynei aukure. Pirmutinę auką parodė tris dešimtinė, antra penkdešimtinė. Paskui pradėjo kloti šimtinės ir daugiau. Kūdikių 8-10 metų, matydami kalbėtoją kviečiant aukoti, aukojanti patiriant, pradėjo prašyti motinų, kad ir joms duotų dolierius. Aukų tapo su rinkta viš \$1,400.

Pilnos atskaitos kol kas ne galu paduoti, nes nekurie pasidėjusieji dar aukos neati davę. Reikia pažymėti, kad aukojime vyčiai užėmė pirmą vietą, bet vyčiai, tai tik viena kaita.

Pirmą prakalbą Homesteadie dūi turėjo surinkę Kalėdinis Fondas \$1,000. Manau ne asirikiu pasakę, kad apar pamiršo skaitlius dar tuks tauting sulipdyti. Visų aukotojų vardai bus pagarsinti vėliau.

Antrą dieną Kalėdų Tautos Fondas buvo surengęs pasi linksmumą vakarą. Vakaras parėjo puikiai, negu kas buvo tikėtasi. Žmonių rinko pilnutė svetainė (daug svetainėčių buvo), tad ir pelno liks nemažai. Šokių per trankose buvo išsielėjama grojamos mašinos, vertės \$65 kurią paaukojo nekurie Tautos Fondo nariai. Už minėtą mašiną gyno pelno liks \$359.75. Darbo ir pasivietimo reikėjo daug, bet pasekmes džiuginančios. Visiems kurie prisidėjo prie išpardavimo tikėtių, Tautos Fondo vardu, tariu ačiū.

Jonas J. Grebliunas,
T. F. 23 sk. raštininkas.

WATERBURY, CONN.

Mūsų liberalai verkia "Tėvyne" 25 metų, kad katalikai jiems kenkia aukų rinkime. Nabagai taip verkia, kad net graudu ir žinoti. Sako, jie, katalikai, skaldo vienybę, jie kenkia laisvės reikalams. Sako, tautininkai buvo surengę prakalbą 15 gruodžio, per metų. Gi katalikų vadai sužinoję surengę net dvejas prakalbas: po pietų ir vakare. Sako, fanatikai, nenori vienybės, neina į Draugijų Saryšį, kur galėtų būti pasekmės. Taigi čia kaip tik ir susiduria, delko liberalai pirma užbėgo už akių rinkimui aukų. Kai reikėjo pradėti organizavimo darbą, tai liberalai pradėjo tuojau sakyti, kad neužteitų pirma katalikai. Delko mūsų liberalai nešaukė tada į vienybę? Kada jau surinko porą tukstančių dol. ir pamatė, kad daugiau negalės surinkti, tai tada pradėjo kalbėti apie vie-

nybę aukų rinkime. Kada pamatė, kad katalikiškos draugijos ankoja šimtais, tada pradėjo katalikus šmeižti. Turbut jie manė, kad katalikų vadai nesupras jų politikos ir vėž juos savo vežimėlyj. Bet kur tau! Dar mūsų liberalai nespėjo sugalvoti šito, o jau katalikai suprato ką liberalai gamina. Katalikai pamatė jų pinkles, nepaisė ant nieko ir kaip tik atėjo laikas, tai tuojau griebėsi už darbo ir pradėjo dirbti. Surengė vienas prakalbą — surinko 1000 dol., surengė antras — aipat surinko 4000 dol. Daras dar yra varomas pirmyn be paliovos.

Slaudie katalikai turi surin-
e \$11,000 su viršum.

T. F. Mylėtojas.

SCRANTON, PA.

Kalėdų tarpšventėse, regėme puikų vakarėlį. Vieti-
es parapijinės, Sv. Juozapo, sokyklos vaikai, svetainėje St. Mary's Hall smagiai užbo-
ljo per porą valandų skaitin-
gai susirinkusią publiką. S įvairios programos man-
itina įstrigo mažų mergaičių
rilius: "Noriu miego", di-
esnių mergaičių gimnastiką;
išsimas: "Močiutės akiniai" ir
"Daina be galo". Gaila bu-
o, kad taip greit užsibaigė
akaras. Jauni artistai savo
oles atliko gerai. Garbė se-
erinių mokytojųms už gražų
atidelių lavinimą.

Vakaro, pelnas, kurio liko
amžai, skiriamas mokyklos
mačiai.

Lietuviai.

MELROSE PARK, ILL.

Nedėlio, 22 d. gruodžio, rašytų metų, Frank ir James
votainėje Tautos Fondo 47
kyrius surengė Laisvės Sa-
arės prakalbą. Kalbėjo
erb. kun. F. Kemėšis. Pra-
albos buvo gana pasekmin-
s melrosparkiečiams, nes po
rakalbų tuoj pasipylė šim-
inės, penkdešimtinės. Kat-
ie neturėjo prie savęs pinigų,
azadėjo bondus, kuriuos tuo-
aus sugrąžino ir kaip bema-
ai suaukojo suvirš dydiklį
imty, vietoje paskirto šimto.
Čokiū būtu surinkta dydiklį
artų daugiau.

Šios kalonijos lietuviai dar-
uojaši labai del Lietuvos, bet
lar tik pradžia. Ksime prie
liečių tikstančių, kad kitas
aiolinjas praleukti. Dar ma-
ai aukėjo mūsų biznieriui, —
ik vienas šimting, ty. A. Les-
auskas, susipratęs lietuviai.
Aš manau, kad ir kiti (kai ku-
ie jau aukėjo) nepasiliks.

Aukojusių surašas:
Motiejus Kazla \$100.00
Povylas Sakenas 100.00
Adomas Leskauskas 100.00
Augustas Urbelis 55.00
Juozapas Urbelis 50.00
P. F. Metrikas 50.00
Petras Vaichunas 50.00
Pr. M. Valuckas 50.00
Marijona Judaicintė 50.00
Agota Muzeikintė 50.00
Rokas Urbelis 50.00
Stanisl. Pakenas 50.00
Antanas J. Bruzas 50.00
V. Zimantravičia 50.00
Antanas Slabis 50.00
Ignacius Bersienas 30.00
Jonas Lapinskas 30.00
Petras Gudzevičia 25.00
Leonas Šimaitis 25.00
Anelė Berzenaitė 25.00
Mykolas Šilaikis 20.00
Jurgis Deokas 20.00
Stanisl. Šikšnis 15.00

Levukas Brazauskas 15.00
Po 10 dol.: S. Stariukė, J.
Tamulis, A. Klimanskis, Vl.
Raynis, J. Bruzas, S. Kajutis,
J. Jasulis, L. Armelaitė.

Po 5 dol.: J. Grinius, N.
Vaitkevičia, P. Vaikšniene, J.
Juškienė, A. Anksulevičia, J.
Damoševičia, J. Zvirblis, J.
Narsutis, M. Martinkienė 4
dolierius.

Po 2 dol.: V. Kindulis, M.
Štaras.

Po 1 dol. A. Gamalionienė,
P. Vaičunas. Viso \$1,241.25.
T. F. 47 sk. sekr.
P. M. Valuckas.

SUGAR NACHT, PA.

Šis miestelis yra nemažas.
Dirbtuvių jame nėra, o vien tik
anglių kasyklos. Darbai gerai
eina ir žmonės gerai uždirba.
Uždarbis nuo 4 iki 10 dol. ir
dieną. Tarpe kitų randasi ne-
mažas burelis ir lietuvių. Yra
vaikinių ir merginų, tik gaila,
kad visi nesidarbuojaši Baž-
nyčiai ir tautai taip, kaip kai-
kurie. Daugelis atšalę nuo lie-
tuvių.

Parapijos čia nebuvo pir-
mian. Lietuviai katalikai baž-
nyčios neturėjo, todėl šventai-
dienais žmonės turėdavo va-
žiuoti į Wilkes Barre. Keli me-
tai atgal lietuviai susiorgani-
zavo ir sutvėrė parapiją. Nu-
piko nuo protestonų mažą
bažnytelę ir dabar jau žmo-
nėms nereikia važinėti bažny-
čion į kitą miestą. Pamaldų at-
laikyti čia atvažiuoja visų gerb
kun. Šupšinskas. Kun. Šupšin-
skas yra darbštus ir renia vi-
sus prakilnius užmanymus.

Gruodžio 26 d. pobažnytinė-
je svetainėje buvo surengtas
vakaras. Vakare buvo leistas
ant išlaimėjimo pečius. Pelnas
buvo skiriamas bažnyčios nau-
dai. Vakaron buvo atvažiuavę
ir kun. Šupšinskas su vargoni-
ninku. Taipgi atvažiuavo ir mer-
ginių, kurios po vadovyte var-
goninko gražiai padainavo ke-
lias daineles. Gerb. kun. Šup-
šinskas pasakė prakalbą apie
draugijas ir organizacijas. Taipgi
paaiškino ir apie Sus. L. R. K. A., apie spaudą. Sakė,
kad išsėnia dienraštis "Drau-
gas", kuris visiems darbinin-
kams labai naudingas. Paaiški-
no taipgi ir apie kitus laikraš-
čius. Nepamiršo persergėti
žmonių nuo bėdėviškių laikraš-
čių. Publika užsilaikė ramiai.
Tik kažkoks S. Kunigonis ban-
dė daryti betvarę, bet greitai
buvo nutildytas ir turėjo užda-
ryti burną.

Pas mus tokių trukšmadarių
socialistų pirmiau buvo nema-
žai bet dabar pakriko lyg Gri-
go bitės. Vieni pasiręgė "kas-
žink kur išsidaugino, kiti išmi-
rė, tret, budami laisvos meilės
skelbėjais, kur nors budami
ant burdo "paruniojo" su gas-
padinėmis, palikdami žmone-
lius su pulku vaikų. Tie
rauda sakydami, kad jau dau-
giau socialistų ant burdo ne-
priims. Tokių atsitikimų buvo
Wilkes Barry ir aplinkiniuose
miesteliuose.

Tai tiek šį sykį.

V. Jucevičius.

PADEKA.

Nuoširdžiai dėkojame vi-
siems gimimams, pažistamiems lai-
dotuvėse, a. a. Paulinos Ma-
kar, ketverge sausio 2 d.
1919

Pasilieikame su nuliudimū

Antanas Makaras
Dr. J. E. Makar
E. G. Makar

ZINOS IŠ LIETUVOS.

VADŽGIRYS.

Ras. ap.

Dar prieš karą kun. Dar-
gužas pastatė mokyklai namą.
Bestatant, kai kas kreitėjo:
girdi, kam išlaidžiai, kad jau
yra viena gudų mokykla? Pa-
bar jau mato, ar reikėjo tie-
tuvių mokyklos. Kun. Vila-
niškis ją pradžioje karo sus-
tojusi atgavino. Mokyto-
javo p. Kebonytė. Dabartinis
klebonas P. Katelė deda visą
savo širdį į mokyklą ir jaunimo
švietimą, gal pasekdamas sa-
vo bendravardį a. a. Panemu-
nelio Katelę.

Tyrų Patriubočių.

SVENČIONYS.

22 — IX paskutinį kartą
kalbėjo lietuvių liaudies name
gerbiam. kun. B. Verbieckas.
Trumpais žodžiais prabilo, bet
giliai klausytojams į širdį įs-
mego. Kun. V. Darbštus, ne-
pailstas darbininkas Kristus
vynyje ir tautos dirvoje; la-
biausia rupinosi mokyklomis
ir jaunimo švietimu. Dirbo
sunkiomis aplinkybėmis, daug
kovodamas, daug persekioji-
mų kėsdamas, visokių išga-
mų trukdomas ir apsmėžiamas.
Vis dėlto pasiekė save
tikslą, tiesiu keliu eidamas.
Svenčionis jis apleido, bet jo
dvasia ten paliko.

PAKROJYS.

Jon. ap.

Susėta gauja plėšikų ir
jduota valdžiai. Visų buta tos
vietos gyventojų. Buvo apsi-
ginklavę šautuvais, revolve-
riais. Suimta ir plėšikų vadas
J. Kaškelis iš Kulicijų kaimo.

TITAVENAI.

Skaudv. ap.

Nuo pernai metų darbuo-
jasi mokykla. Per vasarą lan-
kė ją 30 vaikų. Dabar klebo-
nas V. Pacevičius pasirupino
padaryti ją dviklase. Leidimą
jau gavo. Mokslas prasidės
spalį 17 d. abiejose klaseose.
Mokytojaus išėjęs Kaune vo-
kiečių mokytojų kursas Vin-
cas Siparis ir Kazys Paulaus-
kis. Mokinių bus apie 150.

Z. Miclasis.

(L. A.).

KOOPERACIJA.

Namus statant reikia turėti
plėną. Namų statytojas nega-
li kalinėti vieni vienon vieton
ir dėti lentas kiton, vesti sie-
nas vėl kiton, kaip nepakliu-
vo ir tuo tikėtis pastatyti už-
baigus namus. Jis turi dirbti
pagal plėną.

Taip-pat ir kad pastatyti
industriją reikia turėti plėnų
užbrėžus rašikiais brūkšniais.
Taigi Darbo Departamen-
tas, kada po karės užsibaigi-
mui pardėjo statyti ramiem-
siems laikams industriją, pa-
dėjo jai pamatus ant kietos
žemės. Nekalinėjimas vienių
kur tik papuolė, nededama
palidų skersinių; nestatoma
langų kur nepakliuva.

Jis stato namus ant gerų pa-
matų—pasitikėjimo, sutikimo,
kooperacijos. Taip pastatyti
namai turi ilgai ir tvirtai sto-
vėti. Pasitikėjimas geriau
kaip nepasitikėjimas, jis yra
tvirtiantis.

Sutikimas geriau, kai vai-
dai jis sujungia kruvon.
Kooperacija geriau, kai pa-
skyrumas, jis suvienija.
Industrija, kuri yra pasta-
tyta ant tokio plėno tikrai turi
būjoti.

Bujojanti industrija, reiskia
bujojančią tautą. Bujojanti

tauta, reiskia turtingumą ir
džiaugsmą visiems žmonėms.

Tauta, kuri vaduojas tais
principais industrijoje, remia-
ma žmonių, kurie formuoja tą
industriją ko augščiausiai tik
vieną kartą teiškio pirkliavie-
čių, nes kartą jas suradus pa-
čios pirkliavietės ieško tos
tautos ir tų žmonių.

Nei viena šalis visoje svei-
to istorijoje neturėjo pasaulio
turgaviečių taip plačiai atda-
rytų perduoti savo prekes,
kaip Amerika, kad turi šian-
dieną. Karės reikalai tas du-
ris atrakino, sentimentas da-
bar laiko jas atviras. Bėdos
jau praėma. Sentimentas ne-
poilgo bus tik atsiminimu.
Tečiau Amerika turi laikyti
tas duris atviras savo geres-
nės rūšies prekėmis.

Amerikos draša, Amerikos
dvasia, turi būti išspausa i
Amerikos plieną. Amerikos
bobudis turi būti inauštas i
jos audeklus.

Saulė teka Amerikos indus-
trijos naujai dienai.

Tos dienos plėnai turi būti
pastatyti ant pasitikėjimo, su-
tikimo ir kooperacijos.

AUKOS.

Pildomojo Tarybų komiteto
izdan iki 10 Gruodžio įplau-
kė:

- 1) nuo lietuvių iš Elizabeth,
N. J. prisiuntė p. Augustas
Lutvin. \$1,500.00
- 2) Nuo lietuvių iš Kelmora, P.
prisiuntė p. J. Sinkevičius.
\$15.00
- 3) Nuo Saldž. Šird. Viš. Je-
zaus Draug., Chicago, Ill. pri-
siuntė p. B. Butkus \$271.00
- 4) Nuo Sv. Kazimiero Karal.
Draug., Chicago, Ill. prisiuntė
p. J. Ridikas. \$100.00
- 5) Nuo lietuvių iš Harrison ir
Kearny N. J. prisiuntė p.
K. Nekrašis. \$50.00.
- 6) Nuo lietuvių Anšros Vartų
parapijos, Chicago, Ill. pri-
siuntė p. J. Bagdžiūnas. \$56.50
Viso \$1,991.50.

Gruodžio 10, 1918.

Pildomasis Komitetas taria
visiems aukotojams širdingai
ačiū, praneša kad iškaščiai
kas dien dauginas ir pinigai
yra reikalingi.

T. Naruševičius.

PARTOLA

GERA

GYSTA

SVEIKA IR
GERIAUSIA.

del valymo vidurių ir kraujo.
Butinai reikalinga, kuomet
buna užkietėję viduriai, nete-
guleriškas maisto virškinimas,
nustojimas epetito, galvos
skaudėjimas ir visų kitų ne-
galėjimų, kurie paeina nuo
užkietėjimo vidurių.

ZINOTE, KAD

PARTOLA

gydytojas farmoje saldinių
mašoni del skonio ir tinka kaip
dideliems, taip ir mažiems. Ji
veikiai paliausuoja vidurius ir
išvalo kraują bei atnaujina
visą žmogaus organizmą.

KALENDORIUS

ANT 1919 METŲ

Labai gražų kalendorių siun-
čiame kožnam prisituntusiam
užsakymą su 1 dol. del Parto-
la. Laiškus ir pinigus siun-
kit i

APTEKA PARTOSA,
160 Second Ave. Dept. L. 4.
New York, N. Y.

(224)

ALEX. MANALAKIS
GRABOJUS
Lietuvis grabo-
jus. Adilais
visokias lais-
tutes kopigiau-
siai. Turia sa-
vo karabonus ir
automobilus.
Taipgi dides-
ne dalį grabų
patja dirbama.
3307 Auburn Ave.
Telephone Drexler 4123

PUSPADZIAMS SKURA.

Mes siulome geriausio aršulo
skuros padams šmolius nuo 200 iki
\$50. už porą, geriausio aršulo sku-
reles nuo 700 iki \$1.00 už svarg-
vinis, ylas, guminiai apacai plak-
tukai, apacams patila, gusikai ir
kitokios reikalingos tulkis už labai
omas kainas atsitike ir perstik-
rinkite.

Leather & Finding Store
K. Kaplan & Sons
4608 So. Ashland Ave.
Telephone Yards 3464

V. W. RUTKAUSKAS,
ADVOKATAS
Ved. Elias Viznos Telamonas
Ofisas Diklontyri:
69 W. WASHINGTON STREET
Kampana 609
Tel. Central 4474
Ofisas ant Bridgeport:
2205 SO. MORGAN STREET
Tel. Yards 719
Gyvenama, 512 W. 32nd St.
Tel. Yards 4437

Telefonas: McKinley 5764
DR. A. K. RUTKAUSKAS
GYDO VISOKIAS LIGAS
2425 South Western Boulevard
Kampana W. 25-tos Gatvės

Dr. A. R. Blumenthal D. D.
AKIŲ SPECIJALISTAS
Fotografimas Dytai
Ofis valandos: nuo 9 ryto iki
5 val. vakare. Nedėliomis 9 iki 12
4449 S. Ashland Ave. Kampana 47 St.
Telefonas Yards 4817
Telefonas Boulevard 6487

Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Valandos:—8 iki 12 ryto;
5 po pietų iki 8 vak. Nedėlio-
Telefonas Yards 5022.
mis nuo 5 iki 8 val. vakare.

Tel. Drexler 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės.

KETURI SPECIJALISKU.
MAI ŠIOS DIENOS.
Garsaus Swiss sudėjimo
laikrodžis.

Tikras Extra flat
moderniški laikro-
džiai, 14 karat auks-
iniais turintis 12 ru-
bics TIKTAI \$10.00.
Labai puikus sid-
rinis, labai reikalin-
gas, užsaula — kas
astuonios dienos,
tikrai \$10. Geriaus-
ias laikrodžis, kuris
puikiai rodo laiką.

naktį arba tamsume.
Radiant Luminous is nikelio tikrai
\$6.50. DYKAI labai gražūs lėnau-
gūs, garantuotas ant 20 metų su už-
saulimu, jeigu iškirps prisieji šį pa-
gasinimą su bile is vienu is tų trijų
laikrodžių. Labai gražus moteriški
branzelitiniai laikrodžiai visokių rū-
šių TIKTAI \$6.00.
Jeigu po apl aikymul vieno is šitų
branzelietų nepatiktų, juos pinigais
bus sugrąžinami atgal.

B. F. Novelty Co.,
116 Nassau St. Dept. G.
New York, U. S.

Paiskau savo giminių: pusbrolio
ePetro aJkaičiuko, ir Julijono Jakavi-
ciaus ir pusseris Johanes Strazdas-
akis, paeina is AKuno gub. Sian-
liupis. Paipke netai
eJligu kas apie juos žino arba ne
patys atsisaukite sekančiu adresu:
Ona Stalkienė
po tėvais Varpūnėniskaitė,
1513 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

MASTER SYSTEM
Mokyklis Kirpimo ir Designing
Vyrliškų ir Moteriškų Aprėdalu.
Mūsų sistema ir ypatiskas mokini-
mas padarys jus žinovu i trumpu
laiką.
Mes turime didžiausias ir geras-
tas kirpimo-designing ir siuvimo
skyrus, kur mes suteikime prakti-
ka patyrimą, kuomet jus mokysitės.
Elektra varomos mašinos mūsų
siuvimo skyruose.
Jūs esate užtikdiami aplankyti ir
pamatyti mūsų mokyklą bile laiku—
daug ir vakarais ir gauti specialii-
kal žinla kainas.
Estrados daromos pagal Jūsų mē-
tą — bile statlis arba dydžio, is bi-
le madų knygos.
MASTER DESIGNING SCHOOL
J. F. Kamickis, Perdėstas
118 N. La Salle gat., prieš City Hall
Atsisaukit ant 4-to augsto.

Dr. G. M. GLASER
PRAKTIKUOJA 26 METAI
Gyvenimas ir ofisas
3145 S. Morgan St. Korst 23 St.
CHICAGO, ILL.
Specializacija
Moteriškų, Vyrliškų ir Vaikų
Taipgi Chronikų Ligos
OFISO VALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po piet
ir nuo 5 iki 8:30 vak. Nedėlios
vakarais ofisas uždarytas.
Telefonas Yards 687.

DR. LEO AWOTIN
Gydotojas, Chirurgas,
Akuliaris
1820 So. Halsted St., Chicago
Kaiba Motyriškai, Iatvriškai
ir rusiškai.
Valandos: 10—12 ryto; 6—8
vakaro. Tel. Canal 4292

DR. M. HERZMAN
IS RUSIJOS
Gera lietuviams žinomas per 20
metų kaip patyres gydytojas, chi-
rurgas ir AKUŠERIS.
Ofisas ir Laboratorija: 1825 W.
18th St., netoli Flak St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų
ir 6—8 vakarais. Telefonas
Canal 5118.
GYVENIMAS: 3413 S. Halsted
Street.
VALANDOS: 8—9 ryto tiksl.

JOSEPH C. WOLON
Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarais 2911 W. 22nd Street
Tel. Rockwell 9899.
CHICAGO, ILL.

Resid. 923 S. Ashland Biv. Chicago
Telefonas Haymarket 2544

DR. A. A. ROTH,
Rusų gydotojas ir chirurgas
Specializacija Moteriškų, Vyrliškų.
Vaikų ir rvy chronikų ligų
Ofisas: 3254 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Drexler 9493
VALANDOS: 10—11 ryto 3—8 po
pietų, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.
Telefonas Boulevard 1775

DR. P. ZILVITIS
DARTARAS
IR
CHIRURGAS
2215 South Halsted Gave
CHICAGO, ILL.

Telefonas Pullman 44
DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
Ofisas 1718 S. Michigan Ave.
Adyros 8:30 iki 9 ryto — 2
iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30
vakare. Nedėliomis nuo 10
iki 12 ryto.

A. A. SLAKIS
Lietuvis Advokatas
LAWYER
Ofisas miesto
12-ty langų — Kampana 1209
Associated Bldg.
19 So. LaSalle St.
Chicago, Ill.
Telefonas Randolph 1449
Utarininko ir Petyrius vakar-
ais nuo 7 iki 9 val.
3255 So. Halsted Street,
Tel. Yards 6488

MES PERKAM
LIBERTY BONDS
UŽ CASE
4517

CHICAGOJE.

POLICMONAI ISTEIGS
UNIJA.

Paskydes gandas, kad Chicago policmonai nori susior-ganizuoti unijon ir istoti A-merikos Darbo Federacijos organizacijon. Spejama, jog tas veikiamas politikos tikslais. Jan seniau Chicago policija buvo galvojusi apie unija. Bet policijos viršininkai as-triai priešindavosi ir pacius sumanytojus baudavo.

Naujas policijos viršininkas nesenai buvo pasakęs, kad policija turi stoveti nuosaliai nuo politikos.

Policijos unija buty kenks-mingas daiktas, nes kaip to-kia tuojaus isiveltu politikon ir miesto reikalai atsidurtu pavojun, nekalbant jau apie žmonių apsauga.

SUIMTA KETURI PLĖ-
SIKAI.

Policija suareštavo keturis plėšikus. Sakoma, ar tai tik nebusių tie patys, kurie pra-eito gruodžio 20 d. apiplėše banką Summit miestelyj.

DŽIANITORIAI LAIMĖJO
STREIKĄ.

Nedaug džianitorių streika-vo Chicagoje. Bet ir tie laimė-jo streiką. Streiką laimėti jiems pagelbėjo šaltis. Tai jie patys pripažįsta.

Džianitoriai iškovojo geres-nes sąlygas savo užsiėmimuose.

SUAREŠTUOTA 21 FAR-
MERYS.

Lake paviete, šalimais Chi-cago, suareštuota 21 far-me-rys, pieno gamintojas. Tie far-meriai pakliuvo areštan už skiedimą vandeniu pieno, kurs kasdien siunčiamas i Chicago.

ATRASTA NUŽUDYTAS
DARBININKAS.

Swift & Co. įstaigose, stock-yarduose, už kruvos statinių atrastas nužudytas darbinin-kas Guamo Palassi, kurs gy-veno po num. 846 Gilpin pl.

Palassi nužudytas su api-plėšimo tikslu. Jis buvo gėvęs \$25 užmokescio už darbą. Pas nužudytą neatrasta nei tų pi-nių, nei laikrodėlio.

Sale lavono gulėjo sunkus geležinis kijas, kuriuo jam suskaldyta galva.

4 ŽMONĖS UŽMUŠTA IR 22
SUŽEISTA.

Pakyla mieste labai daug gaisrų.

Ligi praeito šeštadienio vie-nas žmogus sušalo, vienas žmogus atrastas negyvas (tur-but, taipgi sušalo) gatvėkarių barnėse ties 69 gat. ir du žmo-gu užmuše gatvėse pravažiuo-jantieji automobiliai.

Tai vis šalčio aukos. Daug nelaimių pasitaiko gatvėse, kuomet žmonės nuo šalčio turi apsiraišioje galvas ir burnas. Be to 22 žmogų susižeidė ant slidų šaligatvių. Dangelis labai susitrenkė. Bet kiti su-silaužė kojas ir rankas.

Chicagoje slidų šaligat-viai — tai tikroji pragaištis praeviams. Gyvuoja parėdy-mas, kad ant šaligatvių nebu-ty nei sniego, nei ledo. Už ne-apvalymą šaligatvių nuskir-tos baudmės.

Bet niekas nežiuri, kad tasai parėdymas būtų pildomas.

NELENGVA PRIEITI PRIE
SALIUNININKŲ.

Prieš Naujus Metus vakare ir Naujų Metų vakare dangel Chicago viešbučiuose žmonės maukė svaigalus ir po pirmos valandos naktį, kuomet visi barai su svaigalais turi but už-daryti sulig mieste gyvuojan-čio parėdymo. Policija tuos barų savininkus, peržengusius parėdymą, susirašė ir nuspre-nė patraukti atsakomybėn.

Tėčiau nelengva tas pada-ryti. Policijos viršininkas Ga-rrity tuo reikalu kreipėsi į miesto advokatą, reikalauda-mas patarimo. Bet jam dau-giau nieko nepatarta, kaip tik išaiškinta parėdymas. Gi pa-rėdyme aiškiai pasakyta, kad jei žmogus viešbučių valgyk-lose pirmos valandos nusi-perka svaigalų, tai šituos gali tenai ir vėliau suvartoti viešai. Reikia, bile tik pirmos valandos už svaigalus užmokėta, tai nupirktus svaig-alus saliuininkas bile kada gali paduoti žmogui.

Chicagoje taip praktikuoja-ma. Taip, turbūt, leidžia dary-ti miesto parėdymas, surištas su sekmadienio įstatymu.

Tad Naujų Metų šventėmis prasivėngusius už svaigalų šinkavimą nelengva patraukti atsakomybėn. Juk visi barų savininkai gali paliudyti, kad po pirmos valandos naktį jie nei už vieną centą niekam ne-pardavę svaigalų. Gi gėrusie-ji visus svaigalus buvę užsisa-ke ir pirke prieš pirmą.

Tuomet daryk ką dars.

MAZAS DŽIANITORIŲ
STREIKAS.

Angliškai laikraščiai prane-ša, kad vakar streikavo vos tik 12 džianitorių. Bet ir tie kaip šiandie, pasitarę su darb-daviais, sugrįžę darban.

JAUNIMUI GERA PROGA.

South Park'ų komisijonie-riai praneša, kad šinutėmis čiužinėties vietos pagamintos situose parkuose:

Bessemer, Gage, Hamilton, Mark White ir Armour.

NUSIPIRKO DRABUŽIUS
IR NUSIŽUDĖ.

Theresa Kenney susipirko reikalingus palaidojimui dra-bužinius ir gazu užsitroškino Ritchie namuose, Evanstone, kur jinai tarnavo.

Nusižudymo priežastis ne-susekama.

NEPATIKO MERGELEI
MIESTE DARBAS.

Mary La Four, 16 metų, pirm kokio mėnesio atkeliavo Chicago iš Rockfordo. Buvo pabėgusi nuo tėvų. Čia susira-do darbą ir dirbo.

Bet aną dieną, kuomet jos tėvai ją visur ieškojo, pati laisvanoriai nuėjo policijos nuovadon ir pranešė, kad jinai nenorinti ilgai gyventi Chi-cagoje, kur merginoms reikia sunkiai dirbti.

Nėra geresnio daikto, kaip namie pas tėvus, pažymėjo Mary.

SUBADYTAS UŽ MOTERĮ.

Walter Kenivan susipešė su Otto Brokel už kokią tai mo-terį. Kenivan suraižytas pei-liu ir nugabentas ligoninėn. Gi Brokel patupdytas už groty.

IS CHICAGOS LIETUVIŲ
KOLONIJŲ.IS DIEVO APVEIZDOS
PARAPIJOS.

Paskutinės dienos gruodžio mėnesio vakare Dievo Apveiz-dos parapijos svetainėj, prie 18tos ir Union gatvių, buvo surengtas šeiminiškas vakarė-lis laukimui Naujų Metų. Va-karėlį rengė 4-rios organizaci-jų kuopos: M. Sajungos, Liet. Vyčių, L. D. S., ir Blaivininkų. Iš priežasties blogo oro nesit-ikėta sulaukti daug svečių, bet, matomai, nepaisyta anto, nes atsilankė svečių labai gra-žūs būrelis. Vakarelis savai-mi labai pavyko (nemanau iš finansiško atžvilgio, nes ne-tam buvo rengtas). Ant kiek programos buvo gražus, ant tiek vakarienė buvo skani (mat sąjungietės gamino). Spėjant iš aplodismentų, sve-čiai buvo pilnai patenkinti. Čia dainos, kalba, eilės ir vėl kalba ir dar daina tiesiog ža-vėte žavėjo visus. Kiek tai gražiausiomis mintimis pasi-dalinta, malonių gražių linkė-jimų išreikšta. Žodžiu sakant, vakarelis paliko didelį įspūdį. Pažaita, paškota lietuviški šokiai ir išsiskirstyta links-miai.

Prie tos progos noriu ačiuo-ti visiems, katrie prisidėjo prie to vakarelio, k. t. gerb. kun. Albavičiui, kuris visa šir-dimi linkejo viso gero, p-nui Kudirkai, programo surengė-jui iš muzikalo atžvilgio; p-lėms: V. Volterutei, J. Put-ramentaitei, Bernotaitei, Šul-ckaitei, Bereckaitei, Petkutei, Skiriutei; pp.: Matui ir Augu-stinui; kalbėtojams: p-nei Nausėdieniui pp.: Karosui, Sa-kalauskui, Ilekui ir Linkui. Šeiminiškėms lieka didžiausias ačiū kurios taip skaniai paga-mino visokių valgių: Naumai-utei, Ruikaitei, Benevičiū-tėms Liubinaitei Apulskaitėi, Bartkaitei, Briedinei ir pp.: St. Simuliui, Ruikiui, Baubkui, Stankui ir kitiems, kurių var-dų neteko sužnotti. Ačiū vi-siems.

Gilma.

IS BRIGHTON PARK.

Is Lietuvių Vyčių 36 kuopos
veikimo.

Gruodžio 30 d., praeitų me-tų, L. Vyčių 36 kp. laikė priešmetinį susirinkimą. Šis susirinkimas buvo vienas iš skaitlingiausių nariais. Per-skaicius protokolą iš praeitų dviejų susirinkimų, pradėta svarstyti kuopos reikalai. Vi-supirma buvo svarstyta vakaro reikalai, kuris įvyks sausio 12 d., š. m., School Hal-l'eje, prie W. 48 ir Honore gat. Tame vakare bus ir skrajojanti krasa su dovano-mis. Tam tikslui p. R. Andre-liunas paaukojo 5 dol. del nu-pirkimo vienos dovanos; p-lė Petronėlė Danisaitė paaukojo gražų rankų mežginį ant ko-modos ir p-lė Ivinskaitė paa-kojo saldinių dėžę. Tokiu bū-du bus trys dovanos. Paskui atvirukų skrajojantiai krasai paaukojo: p-lė Ivinskaitė: 250 ir kiti penki nariai po 50. Viso atvirukų suaukota 500.

Šitas apsirėišikimas parodo, kad L. Vyčių 36 kp. nariai su pakilusia dvasia stoja naujan veikiman.

Paskui išrinkta vakarui darbininkai, aptarta kiti kuopos reikalai ir eita prie rinki-mo naujos 1919 metams valdy-bos. Naujon valdybon pateko šie nariai: dvasiškas vadovas,

kun. A. Briška, pirm. Ig. Sa-kalauskas, vice-pirm. St. Zi-lius, prot. rašt. p-lė Alex. Auš-raite, fin. rašt. Ivinskaitė, išd. Paškauskis (senas) išdo globė-jai: P. Kvietkus ir J. Sarka, maršalka T. Valkas rezisorius Z. Sakalauskienė.

Ant galo buvo perskaitytas laiškas prisijustas iš Prancu-zijos kuopos nario, kuris tarnau-ja Dėdės Samo kariuomenėj.

Siame susirinkime, pargry-žes iš Detroit, Mich., persikėlė atgal buvęs kuopos narys T. Valkas.

Naujai valdybai linkėtina ne-nuilstančiai darbuotis.

Koresp.

IS WEST SIDES.

Is Tautos Fondo 7-to skyr.
prakalbų.

Teko matyti laikraščiuose, kaip kitos kolonijos rengiasi prie apvaikšiojimo Laisvės Savaitės, tat ir musų kolonija nenorėdama būti paskutinė, pasidarbavimu Tautos Fondo 7-to skyriaus, surengė prakal-bas penktadienį, 20 d. gruodžio, Aušros Vartų parapijos svetainėje. Žmonių atsilankė mažas būrelis, gal iš priežas-ties, kad buvo blogas oras.

Kalbėjo gerb. kun. F. Ke-mėšis, puikiai nupiešdamas Lietuvos vargingą šių dienų padėjimą. Gerb. kalbėtojas la-bai gražiai papasakojo iš Lie-tuvos istorijos apie jos gar-bingą praeitį ir kaip ji keliasi dabar ir nori būti vėl laisva.

Baigdamas savo kalbą, ra-gino visus, kas tik jaučiasi lietuviu, kurio širdyje dega tėvynės meilės "neūžgėstanti ugnelė, kad aukotų ant tautos aukuro del išgavimo Lietuvai laisvės.

Tuojaus ir prasidėjo aukoji-mas šimtinių, penkdešimti-nių, dešimtinių, penkdorieli-nių ir tt. Reikia pažymėti, kad tie, kurie aukojo šimtines ir penkdešimties, tai nebuvo biznieriiai, bet paprasti darbi-ninkai, dirbantieji dirbtuvėse, išskiriant Z. Balčikonį.

Pirmiausiai šimtą dolierių (Liberty bond) paklojo. P. Mažeika. Paskui Ona Tuma-šaitė taipgi 100 dol. (Liberty bond), B. Balčikonis 100 dol., F. Ligeika 100 dol. (Liberty bond).

Paskui atsilepta į draugi-jas, gal kurios yra paaukavę i Tautos Fondą.

Štai sekančiųjų dr-jų dele-gatai priduoja aukas. Pir-miausia L. Vyčių 24-ta kuopa, per p-lę S. Radzevičiūtę, pri-duoda 126 dol.

Paskui J. Simanavičią nuo šv. Kazimiero draugijos pa-duoda 70 dol.

Juozapas Saunoras paklojo 80 dol. p. Saunoras jau yra paaukojęs per L. Vyčių 24-tą kuopą 10 dol., per prakalbas, įvykusias 15 d. gruodžio 10 dol. Viso 100 dol.

K. Kazlauskaitė \$50.00
O. Gabaritė 50.00
J. Stankevičia 50.00
J. Mikaliunas 50.00
M. Ignatavičius 50.00
A. Vingelis 50.00
P. Bielskis 50.00
St. Baravikas 25.00

Po 10 dol.: V. Mackevičia, J. Bružas, J. Beržinskis, A. Grigaliunas.

Po 5 dol.: J. Janulaukskie-nė, A. Stankevičia, K. Sauno-ras, K. Pocius, M. Jukubaitie-nė, St. Paulikonis, K. Beržan-škas, J. Juzenas, J. Petraitis, M. Latvaitė, St. Paurazas, (kį tik pagrižęs kareivis iš Dė-des Samo kariuomenės), V. Da-joras, F. Kelpėas, A. Maska-liunas.

Po 2 dol.: D. Stuogis, K.

PASIDĖK SAVO PINIGUS I
Seniausio Taupinimo Banka ChicagojeTHE
HIBERNIAN BANK

Moka **3%** Ant Taupomu
Pinigų

TAME BIZNIJE JAU 50 METU.

Po Valdžios Priežiura

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ PINIGAI ČIA LAIKOMI

208 South La Salle Street

Seniausiai gyvuoja.

Saugi Taupinimui

Nusipirkite labai gražią knygėlę vardu:

Pražudytas Gyvenimas

arba

Girtuoklio Išpažintis

Šita knygėlė vos tik išėjo iš spaudos. "Draugo" Bendrovės laida. Turi 59 puslapius.

Kaina tik ..... 20c.

"Pražudytas Gyvenimas" tinka musų knygynams. Dau-deli jų imantiems nuleidžiamas žymus nuolaitis.

"Pražudytas Gyvenimas" viena iš gražiausių apysakų. Paimta iš suomių gyvenimo. Kas kartą ją pradeda skaityti, nepames neperskaitęs ligi pabaigos. Taip yra užimanti. Aprašyta toks vaizdas, kurs dažnai sutinkamas ir tarp lietuvių palinkusių prie grtavimo, gi paskui nusprendžiusių pataisyti savo klaidingą gyvenimą.

Šita knygėlė ypač rekomenduojama musų gerb. kle-bonams. Nes tai puiki lietuviams dovana prie kalėdo-jimo.

Reikalaukite tuojaus. Nes abribuotas skaidlius atspauz-dinta.

Adresuokite:

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.,
1800 WEST 46-th STREET,
CHICAGO, ILL.

SVEIKATA

ARBA TIESUS IR TRUMPAS
KELIAS I SVEIKATĄ.

Sveikata turi kelia šimtus pa-veiklų apie žmogaus kūno suėjimą. Aprašoma įvairiausi aporėjimai žmogaus kūno gyvenime ir pamoki-nama, kaip žmogui apsaugoti nuo visokių ligų. Tokios knygos lietuvių kalboj dar nebuvo. Turi 339 pusl. Drutuose aukeilo apdaruose kaštuo-ia tik \$2.00 su prisijuntimu.

Perkūpimas duodame gerą nuosmilt.

Užsakydami ir pinigų sąsdomi, rašy-kite šiuo adresu:

S. P. TANIS,
1233 WEST 111-th PLACE,
CHICAGO, ILL.

United States Food Administration License No. 94901

BANKES The Best
COFFEE 32
27c

Geriausias
Sviestas
68c

Riešutų Sviestas
Labai geras po
32c

00000
Geriausias Bankas
sūfygnas su
bent, kokiis,
½ svaro
14c

DAIRY
SVIESTAS
53c

Geriausias Storage Sviestas, svaras už 55c

WEST SIDE 1834 Blue Island av. 1510 W. Madison st. NORTH SIDE
1644 W. Chicago av. 1217 E. Halsted st. 486 W. Division st.
1273 Milwaukee av. 1832 S. Halsted st. 720 W. North av.
3054 Milwaukee av. 1818 W. 12th st. 3033 Wenthworth st.
1045 Milwaukee av. 3109 W. 22nd st. 3427 S. Halsted st.
2612 W. North av. 2830 W. Madison st. 4729 S. Ashland av.
2344 Indiana av.

kevickis, K. Kloris, A. Ged-vilas, A. Markėnas, A. Be-lauskis, P. Rimkevičius, K. Dackevičius, V. Stasinis, Go-zauskis, S. Pustienė, N. Širvin-skas, P. Raminuskis, A. Kas-paras. (Bus daugiau).

PARIŲOK SAVO "JUNK"
(SLAMSTUS) UŽ RAUDO-
NOJO KRYŽIAUS KUPO-
NUS.